

LXXVI. PHẨM PHÁP TÁNH VÔ ĐỘNG

Lúc bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu pháp tánh bình đẳng của các pháp đều bản tánh không, mà bản tánh không này đối với pháp hữu, vô chẳng phải là năng tác, sở tác thì tại sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng động thắng nghĩa mà làm việc Bồ-tát phải làm, đó là dùng bố thí, ái ngữ, lợi hành, đồng sự lợi ích cho hữu tình?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như lời ông nói, pháp tánh bình đẳng của tất cả pháp, đều là bản tánh không, mà bản tánh không này đối với pháp hữu, vô chẳng phải là năng tác, sở tác.

Nay Thiện Hiện! Nếu các hữu tình tự biết các pháp đều bản tánh không, thì chư Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác và các chúng Đại Bồ-tát chẳng hiện thân thông làm việc hi hữu, đó là ở trong bản tánh không của các pháp, tuy không động nhưng khiến hữu tình xa lìa các thứ vọng tưởng điên đảo, an trụ các pháp không, giải thoát khổ sanh tử, đó là khiến các hữu tình xa lìa tướng ngã, tướng hữu tình, tướng dòng sanh mạng, tướng khả năng sanh khởi, tướng sự dưỡng dục, tướng sự trưởng thành, tướng chủ thể luân hồi, tướng ý sanh, tướng nho đồng, tướng khả năng làm việc, tướng khả năng khiến người làm việc, tướng khả năng tạo nghiệp, tướng khả năng khiến người tạo nghiệp, tướng khả năng thọ quả báo, tướng khả năng khiến người thọ quả báo, tướng cái biết, tướng khả năng khiến người biết, tướng cái thấy, tướng khả năng khiến người thấy; cũng khiến xa lìa tướng sắc, tướng thọ, tướng, hành, thức; cũng khiến xa lìa tướng nhãn xứ, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ; cũng khiến xa lìa tướng sắc xứ, tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ; cũng khiến xa lìa tướng sắc giới, tướng thanh, hương, vị, xúc, pháp giới; cũng khiến xa lìa tướng nhãn thức giới, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới; cũng khiến xa lìa tướng nhãn xúc, tướng nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc; cũng khiến xa lìa tướng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, tướng các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra; cũng khiến xa lìa tướng địa giới, tướng thủy, hỏa, phong, không, thức giới; cũng khiến xa lìa tướng nhân duyên, tướng đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên; cũng khiến xa lìa tướng các pháp từ duyên sanh ra; cũng khiến xa lìa tướng vô minh, tướng hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não; cũng khiến xa lìa tướng

pháp thế gian, xuất thế gian, tướng pháp hữu lậu, vô lậu, tướng pháp hữu vi, vô vi, an trụ cảnh giới vô vi, giải thoát khổ sanh tử. Cảnh giới vô vi tức là các pháp không, nương vào thế tục mà nói là cảnh giới vô vi.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Do không nào mà nói các pháp là không?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Do tướng không nên nói các pháp là không.

Lại nữa, Thiện Hiện! Theo ý ông thì sao? nếu thân biến hóa lại hóa làm các việc thì việc này có thật sự mà chẳng không chăng?

Thiện Hiện đáp:

- Bạch Thế Tôn! Không! Bạch Thiện Thệ! Không! Các việc biến hóa hoàn toàn không có thật sự, tất cả đều không.

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Biến hóa và không, hai pháp như thế chẳng phải hợp, chẳng phải tan; hai pháp này đều vì không, không cho nên không, chẳng nên phân biệt là không, là hóa. Vì sao? Này Thiện Hiện! Vì chẳng phải trong không tánh có không có hóa hai việc có thể nắm bắt được, vì tất cả pháp rốt ráo không.

Lại nữa, Thiện Hiện! Không có sắc nào mà chẳng phải là hóa, không có thọ, tướng, hành, thức nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có nhãn xứ nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có sắc xứ nào mà chẳng phải là hóa, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có nhãn giới nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có sắc giới nào mà chẳng phải là hóa, không có thanh, hương, vị, xúc, pháp giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có nhãn thức giới nào mà chẳng phải là hóa, không có nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý thức giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra, không có các thọ do nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xúc làm duyên sanh ra nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có địa giới nào mà chẳng phải là hóa, không có thủy, hỏa, phong, không, thức giới nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có nhân duyên nào mà chẳng phải là hóa, không có đẳng vô gián duyên, sở duyên duyên, tăng thượng duyên nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có các pháp từ duyên sanh ra nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có vô minh nào mà chẳng phải là hóa, không có hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có bố thí Ba-la-mật-đa nào mà chẳng phải là hóa, không có tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lực, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí Bát-nhã Ba-la-mật-đa nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có bốn niệm trụ nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có pháp môn giải thoát không nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có pháp không nội nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp không ngoại, pháp không nội ngoại, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có Thánh đế khổ nào mà chẳng phải là hóa, không có Thánh đế tập, diệt, đạo nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có bốn tịnh lự nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn vô lượng, bốn định vô sắc nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có tám giải thoát nào mà chẳng phải là hóa, không có tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có pháp môn Đà-la-ni nào mà chẳng phải là hóa, không có pháp môn Tam-ma-địa nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có bậc Cực hỷ nào mà chẳng phải là hóa, không có bậc Ly cầu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có năm loại mắt nào mà chẳng phải là hóa, không có sáu phép thần thông nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có mười lực Phật nào mà chẳng phải là hóa, không có bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có ba mươi hai tướng Đại sĩ nào mà chẳng phải là hóa, không có tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có pháp không quên mất nào mà chẳng phải là hóa, không có tánh luôn luôn xả nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có trí nhất thiết nào mà chẳng phải là hóa, không có trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có quả Dự lưu nào mà chẳng phải là hóa, không có quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, quả vị Độc giác nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Không có hạnh Đại Bồ-tát nào mà chẳng phải là hóa, không có quả vị giác ngộ cao tốt của chư Phật nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Này Thiện Hiện! Nương vào các pháp như thế mà an lập các loại Bồ-đặc-già-la, đó là phạm phu, hoặc tùy tín hành, hoặc tùy pháp hành, hoặc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc chư Như Lai Ứng

Chánh Đẳng Giác, tất cả như thế, không có pháp nào mà chẳng phải là hóa. Các sự biến hóa ấy đều là không.

Khi ấy, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Các uẩn, các xứ, các giới, duyên khởi, duyên sanh, các chi duyên khởi v.v... thuộc thế gian đều là hóa. Các Ba-la-mật-đa, hoặc ba mươi bảy Pháp phân Bồ-đề, hoặc ba pháp môn giải thoát, hoặc tất cả không, hoặc các Thánh đế, hoặc bốn tịnh lự, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, hoặc tám giải thoát, tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ, hoặc pháp môn Đà-la-ni, pháp môn Tam-ma-địa, hoặc mười địa Bồ-tát, hoặc năm loại mắt, sáu phép thần thông, hoặc mười lực Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hoặc ba mươi hai tướng Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, hoặc pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả, hoặc trí nhất thiết, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng, hoặc các quả vị do pháp ấy mà đạt được, hoặc các loại Bồ-đặc-già-la nương vào pháp ấy mà an lập cũng đâu phải là hóa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Tất cả pháp thế gian và xuất thế gian đều là biến hóa, nhưng trong đó, có pháp là sở hóa của Thanh văn, có pháp là sở hóa của Độc giác, có pháp là sở hóa của Bồ-tát, có pháp là sở hóa của Như Lai, có pháp là sở hóa của phiền não, có pháp là sở hóa của thiện pháp.

Nay Thiện Hiện! Do nhân duyên này mà nói là tất cả pháp đều như biến hóa như nhau không sai khác.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Có quả đoạn trừ, đó là quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc bậc Độc giác, hoặc bậc Như Lai, vĩnh viễn đoạn trừ tập khí phiền não tương tục, cũng đâu phải là hóa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Các pháp như thế nếu cùng với hai tướng sanh diệt hợp thì cũng đều là hóa.

- Bạch Thế Tôn! Pháp nào chẳng phải là hóa?

- Nay Thiện Hiện! Nếu pháp chẳng hợp với tướng sanh diệt thì đó là pháp chẳng phải hóa.

- Bạch Thế Tôn! Pháp nào chẳng phải hợp với tướng sanh diệt?

- Nay Thiện Hiện! Pháp chẳng hư dối tức là Niết-bàn. Pháp này chẳng hợp với tướng sanh diệt, vì vậy chẳng phải là hóa.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

- Như Thế Tôn đã nói, pháp tánh bình đẳng, tất cả đều không, không có thể lay động, không có cái hai có thể nắm bắt được, không có pháp nhỏ nào chẳng phải là tự tánh không thì tại sao có thể nói Niết-bàn chẳng phải là hóa?

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Như ông đã nói. Không có pháp nhỏ nào chẳng phải là tự tánh không; tự tánh không này chẳng phải Thanh văn làm ra, chẳng phải Độc giác làm ra, chẳng phải Bồ-tát làm ra, chẳng phải Như Lai làm ra, cũng chẳng phải ai khác làm ra. Có Phật hay không có Phật, tánh nó cũng thường không, đây tức là Niết-bàn. Vì vậy, ta nói Niết-bàn chẳng phải là hóa, chẳng phải thật có pháp gọi là Niết-bàn có thể nói là vô sanh, vô diệt phi hóa.

Quyển Thứ 397

HẾT